

[0233] 16. Otta Wybrensen *slinter* en Dirck scroers zen *sliter*.

It kin nuver en tafallich rinne mei oplossingen en de útliz fan fortochte en forkearde lêzingen. It is by ús by it materiael út de oarkonden sa njonkelytsen in gouden regel wurden fan: *hapax*? pas dan op! Kear op kear hat it bliken dien, dat in wurd, dat ien kear foarkomt, in forlêzing wie.

Yn O III 32 komme noch alris *tappers* foar, dy't wy wol foar kroeghâlders hâlde kinne en dêr't ek gauris in fjochterij by foarfoel. Wy wiene nuver op 't skik, doe't wy yn O III 32 rigel 356 in "Dirck scroers zen *sliter*" tsjinkamen en tochten mei ús kennis fan it nijfrysk: moai sa, wer ien dy't yn drank docht of alteast immen, dy't yn 't lyts forkeapet, en tagelyk in moaije útwreiding fan de wurdfoarrie mei *sliter*¹⁾ = "dy't yn 't lyts forkeapet, in útsuteler". Mar hwa soe net forsichtich wurde as er dan ek noch in "Otta Wybrensen *slinter*" fynt? Ommers, *sliter* is yn dat forbân oannimlik, mar *slinter* mei in -n- yn 'e midden net en moannet oan ta hoedenens.

Foar de oplossing fan it riedling jowe wy hjir earst de beide stikjes yn har hiele hear en fear wer, likernôch of leaver sa krekt mûglik neffens de yndieling, sa't se yn it hânskrift steane.

1) Forlykje hjirby ek O III 32 rigel 268: "Willem (flaschouwer) datter en bargh hat in syn hws *wt slyten*".

O III 32 rigel 281-283 is sa:

		katheryn henricks om datze hat	
		Jouwen hamburgher byaer dyora dant	iiij st(uwers)
		set is	
elck	{	peter henrick zin of bras	}
iiij		harmen quakenbringh	
st(uwers)		aerntien in willem hertoch alberts hws	
		otta wybrensen <i>slinter</i>	
			aeck als
			katheryn
			vorscioun

O III 32 rigels 355-356 is sa:

	{	Eynta cuper om fiskien in dae grefft	
elck		dirck scroers zinnen	— / <i>sliter</i>
½ f(loreen)		Thonys opper ee wal	

Foar *dirck scroers zen* ¹⁾ yn rigel 356 lêze wy *dirck scroers zinnen* ¹⁾, dat op *sliter* al hwat in oar ljocht smyt: by it meartal *zinnen* past it iental *sliter* minder goed as by it inkeltal *zen* ¹⁾ fan Sipma syn lêzing. Yn it hânskrift stiet yn de beide gefallen fan „*slinter*” en „*sliter*” fierders itselde, to witten *slit* mei dêrboppe in lange ôfkoartingsbôge en oan de *t* in ôfkoartingskrol foar *-er*. Dêrmei falt *sliter* as oplossing fan *slit* mei ôfkoartingsteken(s) dus út en soe allinne *slinter* oerbliuwe. Mar hwat kin *slinter* as nomen agentis nou wêze?

Dy't hwat thús is yn it ôfkoartingssysteem fan it latyn en dêrby tagelyk ek de hânskriftlike yndieling fan de posten hwat yn it each hâldt, bigjint dan fan need op 't lêst to tinken oan in latynske oantekening fan administraesje, sa't yn dat Ljouwerter recesboekje folle mear foarkomme. Nei hwat figelearjen mei letterkombinaesjes kamen wy op 't lêst by de mûglikheit fan *similiter* (*-imi-* en *-er* oplost), dat dan mei oare wurden bisjutte soe: „fan 't selde, krekt sa, om itselde (oanbrocht en foroardiele)”, ta 4 stûren yn it earste gefal en ta 1/2 floreen yn it twadde.

A. Cappelli, Dizionario di Abbreviature latine ed italiane, sesta edizione, Milano 1961, siden 350-354 hat foar *similiter* allinne de letterkombinaesjes *Si*, *silir*, *silit*, *silr*, *simlr*, *sl*, *slr* en *smltr* mei ôfkoartingstekens, mar gjin *slit* mei ôfkoartingstekens. Neffens Capelli soe it dus net kinne en op him kinne wy ús dus spitigernôch net biroppe. Mar aldergelokkichst komt Sipma ús to help mei O II 161.4 (forslach fan in lândei): “Dockum contumax et Taka Wnama *similiter*. qui tum (lê: tamen?) misit purgacionem sue contumacie quia infirmus”. Dêr wer dus itselde *slit* mei ôfkoartingstekens, dat sûnder mis - dêr is gjin forwin op - by Taka Wnama, as ek net forskynd, *similiter* wêze moat.

En lit ús nou nochris nei de oanhalen hjirboppe sjen. Yn rigel 281-283 is it *katheryn henricks* dy't bier to djûr forkocht hat en dêrfoar yn in boete fan 4 stûren slein wurdt. Dêrûnder folgje *peter henricks zin of bras*, *harmen quaken-*

1) Sipma lies *zen* mei yn in noat de opmerking: „Er staan twee afkortingstekens boven dit woord”. Wy leauwe earder dat de skriuwer earst *zin* (z mei ôfkoartingsteken) skreaun hat en der doe *nen* (ne mei ôfkoartingsteken) by oanheakke hat, doe't er der meartal fan meitsje moast. De *e* is net botte útsprutsen en moat yn ligatuer stean mei it ôfkoartingsteken foar *n* der boppe, sa't faker foarkomt. Der steane dus yndied meiïnoar twa ôfkoartingstekens boppe, mar it earste heart typysk by de *z* (fan *zin*).

bringh en aerntien in willem hertoch alberts hus mei de oantekening: *aeck als katheryn vorscrioun*, dus: lykas *Katheryn* boppeskreaun (ek bier to djûr forkocht). De rjochter akkolade, dy't nei *Katheryn* wiist, stiet om dy trije neamden hinne, mar net om nûmer fjouwer, *otta wybrensen*. Dy moat der mei *similiter* (= „fan 't selde, ek sa, krekt sa“) by oanheakke wêze en alle fjouwer moatte se, lykas *Katheryn*, ek 4 stûren boete bitelje.

It twadde gefal fan rigel 355-356 is it forgryp fan fiskjen yn 'e (steds)greft, biskreaun by en efter *Eynta cuper*, wylst *dirck scroers zinnen* en *Thonys opper ee wal* der ûnder oanheakke binne, ek mei de oantekening *similiter*, „fan 't selde“ der by en mei forwizingsstreekjes nei *zinnen* en *ee wal*, wylst *similiter* op 'e hichte fan *dirck scroers zinnen* stiet. Foar alle trije lâns stiet ek wer in akkolade, dy't nei de boete fan in heal floreen foar elk mis forwiist.

Dêrmei binne de ienlingen *slinter* en *sliter* foargoed út it lettere âldfrysk forballe!

M. Oosterhout.